

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivany Waltrové a soudkyň JUDr. Kateřiny Holešovské a Mgr. Diany Vebrové v insolvenční věci dlužníka **OLPE MONEY s.r.o.**, se sídlem Příkop 843/4, Zábrdovice, 602 00 Brno, IČ: 25381156, o konečné zprávě insolvenčního správce a o vyúčtování jeho odměny a hotových výdajů, o odvolání insolvenčního správce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18.8.2017, č.j. KSBR 39 INS 9304/2012-B-52,

t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně se ve výrocích I. až V. **p o t v r z u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí soud prvního stupně schválil konečnou zprávu insolvenčního správce Ing. Michala Zámečnicka se sídlem Čechyňská 16, 602 00 Brno, ze dne 14.6.2017 (výrok I.), schválil odměnu insolvenčního správce ve výši 78.342,95 Kč včetně DPH a jeho hotové výdaje ve výši 1.482,60 Kč (výrok II.), neschválil odměnu insolvenčního správce ze zpeněžení nezajištěného majetku ve výši 10.699,35 Kč (výrok III.), neschválil budoucí výdaje insolvenčního správce ve výši 6.590 Kč (výrok IV.), neschválil pohledávku spojenou se správou a údržbou majetkové podstaty v podobě účetních prací ve výši 54.148 Kč (výrok V.) a uložil insolvenčnímu správci, aby ve lhůtě 10 dnů od právní moci usnesení předložil soudu návrh poměrného uspokojení pohledávek za majetkovou podstatou, které nemohou být z majetkové podstaty uspokojeny zcela (výrok IV.).

V odůvodnění rozhodnutí soud prvního stupně uvedl, že usnesením ze dne 19.6.2012, č.j. KSBR 9304/2012-A-8 rozhodl o úpadku dlužníka a o řešení jeho úpadku konkursem. Insolvenční správce předložil insolvenčnímu soudu dne 14.6.2017 konečnou zprávu, ze které vyplynulo, že majetek dlužníka tvořily zajištěné

nemovitosti, pohledávky a peněžní prostředky na účtu. Z výtěžku zpeněžení zajištěného majetku (nemovitostí) byli uspokojeni zajištění věřitelé, Příjmy majetkové podstaty ze zpeněžení nezajištěného majetku dosáhly výše 58.949,58 Kč. Výdaje byly tvořeny odměnou insolvenčního správce (78.342,95 Kč z výtěžku zpeněžení zajištěného majetku a 10.699,35 Kč z výtěžku zpeněžení nezajištěného majetku), jeho hotovými výdaji 1.482,60 Kč, náklady spojenými s ukončením řízení 6.590 Kč, náklady spojenými se správou a zpeněžením předmětů zajištění, které byly uhrazeny z výtěžků jejich zpeněžení, výtěžkem zpeněžení vydaným zajištěným věřitelům, náklady spojenými se správou a údržbou majetkové podstaty ve výši 58.767 Kč, a dalšími pohledávkami za majetkovou podstatou ve výši 70.456,10 Kč. Celkové výdaje týkající se nezajištěného majetku činily 147.904,05 Kč. Z výtěžku zpeněžení nezajištěného majetku byly uspokojeny pohledávky spojené se správou a údržbou majetkové podstaty ve výši 58.767 Kč. Ze zbývajících 273,58 Kč insolvenční správce navrhl upokojit část své odměny ze zpeněžení nezajištěného majetku a zbýající část odměny a hotové výdaje navrhl uspokojit z prostředků státního rozpočtu. Insolvenční soud neshledal v konečné zprávě žádná pochybení, pokud jde o početní chyby a chybějící informace, a proto ji podle ustanovení § 304 odst. 4 písm. a) IZ schválil. Schválil také odměnu insolvenčního správce z výtěžku zpeněžení zajištěného majetku ve výši 78.342,95 Kč včetně DPH a jeho hotové výdaje ve výši 1.482,60 Kč. Neschválil odměnu insolvenčního správce z výtěžku zpeněžení nezajištěného majetku ve výši 10.699,35 Kč, poněvadž výtěžek zpeněžení nezajištěného majetku není v daném případě určen k uspokojení nezajištěných věřitelů v rozvrhu ani k uspokojení pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (§1 odst. 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., ve znění účinném do 31.12.2013). Neschválil budoucí výdaje insolvenčního správce v podobě nákladů souvisejících s ukončením řízení (účetnictví a bankovní poplatky) ve výši 6.590 Kč. Pokud jde o výdaj na účetnictví, uvedl, že insolvenční správce by k němu musel mít předchozí souhlas věřitelského výboru, což nemá, navíc vzhledem k povaze a průběhu insolvenčního řízení a ekonomickému vzdělání správce jej nelze považovat za účelný. Z konečné zprávy nevyplývá, jaké bankovní poplatky by měly být vynaloženy, když nebude prováděn rozvrh. Neschválil pohledávku spojenou se správou a údržbou majetkové podstaty v podobě účetních prací ve výši 54.148 Kč. Uvedl, že vedení účetnictví dlužníka a plnění daňových povinností je činností, ke které je insolvenční správce podle ustanovení § 246 odst. 1 IZ povinen ze zákona. Náklady na tuto činnost tedy insolvenční správce nese ze svého a jsou zahrnuty v jeho odměně. Z majetkové podstaty lze tuto činnost hradit pouze výjimečně, a to v případě, že tyto náklady jsou před jejich vynaložením odsouhlaseny věřitelským výborem (v daném případě zástupcem věřitelů) a současně insolvenčním soudem (§ 39 odst. 2 IZ). Insolvenční správce sice tvrdil a doložil prohlášením zástupce věřitelů, že mu souhlas byl udělen, neměl však souhlas insolvenčního soudu a ani o něj nežádal. Neuvedl žádné konkrétní důvody, pro které nemohl objektivně vést účetnictví sám. V případě dlužníka bylo vedeno standardní účetnictví a byla podávána daňová přiznání. Insolvenční správce nemusel provádět například

rekonstrukci účetnictví dlužníka a jak sám uvedl ve své úvodní zprávě, dlužník s ním spolupracoval a postupně mu předával potřebné doklady. Navíc nijak nedoložil, že tento výdaj z majetkové podstaty skutečně vynaložil. I kdyby však k hrazení nákladů na vedení účetnictví z majetkové podstaty veškeré souhlasy měl a tento výdaj prokazatelně doložil, nejedná se o účelný výdaj. Přebírání dokladů od dlužníka, zpracování prvotních účetních dokladů, rozborů přihlášených pohledávek, zpracování daňových přiznání a jednání s úřady jsou činnostmi, které má insolvenční správce provádět sám. Totéž platí o provádění přehledu, rozboru a rozčlenění položek příjmů a výdajů majetkové podstaty. V průběhu insolvenčního řízení nebyl podnik dlužníka provozován. Činnost správce se omezovala pouze na zpeněžení nemovitého majetku dlužníka a vymožení pohledávky. Zpracování účetních dokladů dlužníka a daňových přiznání tak nebylo mimořádně náročnou činností, tím spíše za situace, že insolvenční správce má ekonomické vzdělání. Závěrem insolvenční soud uložil insolvenčnímu správci předložit návrh na poměrné uspokojení pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň podle ustanovení § 305 odst. 2 IZ.

Proti výroku V. usnesení podal insolvenční správce odvolání. Namítl, že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Výdaje vynaložené na účetní práce byly výdaji účelně vynaloženými v souladu se zákonem. Vedení účetnictví sice spadá pod povinnosti, které je insolvenční správce povinen vykonávat ze zákona, tyto povinnosti správce však nelze chápat v širokém pojetí jako veškeré úkony, které se musí v souvislosti s insolvenčním řízením provést. Insolvenční soud nevzal v úvahu rozsáhlost a komplikovanost zpracování účetnictví dlužníka. Ustanovení § 39 odst. 3 IZ dává insolvenčnímu správci možnost využít v případě komplikovaných úkonů služeb právních, ekonomických a jiných odborníků, je-li jejich využití účelné a je-li předem schváleno věřitelským výborem. V takových případech pak nelze aplikovat ustanovení § 39 odst. 2 IZ. V dané věci se jednalo o rekonstrukci účetnictví dlužníka od prvopočátku, kterou bylo nutno provést vzhledem k absenci podkladů pro účetnictví a nutnosti stanovit hodnotu majetku a pohledávek. Dlužník sice správci poskytoval součinnost, ta se však nevztahovala na předání účetních dokladů, šlo zejména o podklady k majetkové situaci dlužníka. Znalosti potřebné k rekonstrukci účetnictví daleko přesahují běžné zpracování účetnictví a po insolvenčním správci nelze spravedlivě požadovat, aby náklady na tuto činnost nesl ze svého. Využití služeb specializovaného odborníka bylo nepochybně účelné. Vzhledem k rozsahu účetních úkonů a nákladů na vedení účetnictví je zjevně nepřiměřené, aby je insolvenční správce nesl výlučně ze svého, když odměna správce je tvořena toliko 2 % z výtěžku zpeněžení zajištěného majetku. Shledal-li insolvenční soud náklady na vedení účetnictví třetí osobou za neúčelné, měl odměnu správce přiměřeně zvýšit. Na úhradě účetních nákladů tak, jak je uvedl v konečné zprávě, trvá. Navrhl, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se pohledávka spojená

se správou a údržbou majetkové podstaty v podobě účetních prací ve výši 54.148 Kč schvaluje.

S účinností od 1.7.2017 byl zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, (dále jen „IZ“), novelizován zákonem č. 64/2017 Sb. Podle ustanovení čl. II. bodu 1. přechodných ustanovení tohoto zákona, zákon č. 182/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i pro insolvenční řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v insolvenčním řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Při výkladu tohoto přechodného ustanovení vychází odvolací soud z toho, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezní pléna Ústavního soudu ze dne 4.2.1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněný pod č. 63/1997 Sb.) a Nejvyššího soudu ČR (např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ČR, uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 35/2006), v případech časového střetu staré a nové právní normy platí obecně nepravá retroaktivita (nepravá zpětná účinnost). To znamená, že od účinnosti nové právní úpravy se i právní vztahy vzniklé podle zrušené právní normy řídí právní normou novou. Vznik právních vztahů existujících před nabytím účinnosti nové právní úpravy, právní nároky, které z těchto vztahů vznikly, jakož i vykonané právní úkony, se řídí zrušenou právní normou (při opačné interpretaci střetu právních norem by totiž docházelo k pravé retroaktivitě). Aplikuje se tedy princip ochrany minulých právních skutečností, zejména právních konání.

V přezkoumávané věci bylo o úpadku dlužníka a řešení úpadku konkursem rozhodnuto usnesením ze dne 19.6.2012. Insolvenční správce zpeněžil majetek dlužníka a předložil insolvenčnímu soudu konečnou zprávu ze dne 14.6.2017. Veškeré rozhodné úkony tedy byly učiněny před účinností novely a účinky těchto úkonů je nutné hodnotit podle insolvenčního zákona ve znění účinném do 30.6.2017 a podle téhož znění postupovat i při projednání odvolání insolvenčního správce proti usnesení soudu prvního stupně.

Podle ustanovení § 7 insolvenčního zákona, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou k tomuto úkonu oprávněnou, přezkoumal usnesení soudu prvního stupně v rozsahu výroků I. až V. (když na odvoláním výslovně napadeném výroku V. jsou výroky I. až IV.

závislé), jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 206 odst. 1 a odst. 2, věta druhá, § 212 a § 212a odst. 1, odst. 5 o.s.ř.) a aniž ve věci nařizoval jednání (§ 94 odst. 2 písm. c/ IZ), dospěl k závěru, že odvolání insolvenčního správce není důvodné.

Z obsahu insolvenčního spisu vyplývá správnost skutkových tvrzení uvedených soudem prvního stupně v odůvodnění napadeného usnesení. Dále se z něj podává, že insolvenční řízení bylo zahájeno dne 17.4.2012, kdy insolvenčnímu soudu došel insolvenční návrh věřitele. Soud prvního stupně usnesením ze dne 19.6.2012, č.j. KSBR 9304/2012-A-8 rozhodl o úpadku dlužníka, na majetek dlužníka prohlásil konkurs a insolvenčním správcem ustanovil Ing. Michala Zámečnicka se sídlem Stará Osada 27, 615 00 Brno. Dne 16.6.2017 byla insolvenčnímu soudu doručena konečná zpráva včetně vyúčtování odměny a výdajů insolvenčního správce ze dne 14.6.2017, která byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku dne 21.6.2017 a proti níž nebyly podány námitky. Na tomto základě soud prvního stupně o konečné zprávě rozhodl bez jednání odvoláním napadeným usnesením (§ 304 odst. 2 a 5 IZ).

Podle ustanovení § 39 odst. 2 IZ, náklady na činnosti, ke kterým je insolvenční správce povinen podle zákona nebo podle rozhodnutí insolvenčního soudu, jsou zahrnuty v jeho odměně a nese je ze svého. Výjimečně může splnění těchto činností zadat jiným osobám na účet majetkové podstaty se souhlasem insolvenčního soudu a věřitelského výboru; tím nejsou dotčeny jeho povinnosti ani odpovědnost podle tohoto zákona.

Podle ustanovení § 39 odst. 3 IZ, náklady insolvenčního správce spojené s využitím právních, ekonomických a jiných specializovaných odborníků lze hradit z majetkové podstaty, jen je-li jejich využití účelné vzhledem k rozsahu a náročnosti insolvenčního řízení a jsou-li předem schváleny věřitelským výborem.

Podle ustanovení § 246 odst. 1 IZ, prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Insolvenční správce vykonává zejména akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, rozhoduje o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupuje vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajišťuje provoz dlužníkovy podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností.

Odvolací soud po přezkoumání obsahu spisu a s ohledem na shora citovaná zákonná ustanovení dospěl shodně se soudem prvního stupně k závěru, že zpracování účetnictví je činností, k níž je insolvenční správce povinen, a náklady na tuto činnost jsou až na výjimečné situace (např. rekonstrukce chybějícího účetnictví dlužníka) zahrnuty v jeho odměně. Insolvenční správce může tuto činnost

zadat jiným osobám na účet majetkové podstaty jen se souhlasem insolvenčního soudu a věřitelského výboru (§ 39 odst. 2 IZ). Závěr o tom, že vedení účetnictví úpadce je činností, k níž je insolvenční správce povinen, vyplývá z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu České republiky, například z rozsudku ze dne 30.10.2014, sen. zn. 29 Cdo 2631/2012 a z usnesení ze dne 31.8.2010, sen. zn. 29 Cdo 2181/2009, která jsou veřejnosti přístupná na webových stránkách Nejvyššího soudu ČR.

V posuzované věci insolvenční správce souhlas insolvenčního soudu s výdajem za zpracování a vedení účetnictví dlužníka ve výši 54.148 Kč neměl. V odvolacím řízení sice tvrdil, že účetnictví dlužníka bylo nutné rekonstruovat, tzn., že se jednalo o výjimečnou situaci přesahující povinnosti insolvenčního správce, toto své tvrzení však nijak nedoložil (smlouvou s účetní, doklady o provedení rekonstrukce apod.) a neprokázal ani vznik tohoto výdaje. Neuvedl, jakou část z celkové částky 54.148 Kč tvořily výdaje na rekonstrukci účetnictví a jakou část tvořily náklady na běžné účetní činnosti. Nejedná se tedy o pohledávku podle ustanovení § 168 odst. 2 IZ.

Odvolací soud dodává, že pokud by správce souhlas insolvenčního soudu měl a výdaj za rekonstrukci účetnictví specifikoval a doložil, jednalo by se o mimořádnou činnost přesahující rámec běžných povinností insolvenčního správce (vedení účetnictví, podávání daňových přiznání) a tento výdaj by šel na účet majetkové podstaty.

Námítka odvolatele, že mu insolvenční soud, shledal-li náklady na vedení účetnictví dlužníka třetí osobou za neúčelně vynaložené, měl zvýšit odměnu, není důvodná. Insolvenční správce pochybil, když si před zadáním činnosti, ke které byl povinen sám, třetí osobě, nevyžádal souhlas insolvenčního soudu. Toto pochybení jde k jeho tíži.

Pokud jde o výroky I. až IV. napadeného usnesení, pak i v tomto rozsahu se odvolací soud zcela ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně a pro stručnost zcela odkazuje na odůvodnění odvoláním napadeného usnesení.

Odvolací soud proto postupoval podle ustanovení § 219 o.s.ř. a napadené usnesení soudu prvního stupně ve výrocích I. až V. jako věcně správné potvrdil.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování

dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku; dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru se však doručuje i zvláštním způsobem, přičemž lhůta k podání dovolání začíná běžet ode dne doručení usnesení zvláštním způsobem.

Olomouc 7. prosince 2017

Za správnost vyhotovení:
Bc. Markéta Alková

JUDr. Ivana Waltrová, v.r.
předsedkyně senátu